

Ivan Gabal: Rozpočet unie - méně je více!!

Povaha domácí debaty o rozpočtu Evropské unie na období 2007 - 2013 připomíná, že už jsme dávno opustili období racionální formulace našich zájmů. Domácí diskurs zapadl do iracionálních a populistických argumentů nacionalistické či silové provenience, a to ze strany vedoucích politiků i hlavy státu. Iracionalita ODS je omračující, protože právě od ní se očekává, že by měla jasně artikulovat zájmy ekonomické výkonnosti a dynamiky celé Evropské unie a nikoli "spravedlnost" socialistického přerozdělování. Naproti tomu pozice vlády, formulovaná ministrem zahraničí nebo premiérem pro společný postup Vísegrádské skupiny je plácnutím do vody, z něhož vzešel jako racionální pouze postoj premiéra Dzurindy, který vyjádřil podporu a ochotu investovat do snahy britského premiéra Tonyho Blaira reformovat rozpočet EU a dopracovat se i k reformám společné zemědělské politiky, a to třeba i za cenu snížení podílu nových zemí na strukturálních fondech respektive právě s pomocí tohoto snížení.

Staří versus noví

Z naší evropské perspektivy je jasný zájem na hlubokých reformách evropského rozpočtu směrem ke zvýšení výkonnosti evropské ekonomiky, zvýšení flexibility pracovního trhu a zvýšení konkurenceschopnosti evropských produktů, včetně volného trhu služeb. Právě v tomto ohledu se některé tradiční členské země obávají nových členů a jejich ochoty snížit svůj podíl na EU fondech a požadavku symetrického snížení zemědělského rozpočtu a podílu dalších zemí. Demagogie o "sociálním dumpingu" z nových zemí nebo o naší nižší úrovni pouze zakrývá obavy z naší dynamiky a rostoucí výkonnosti při nižších nákladech. Je třeba Západoevropany tlačit k vyšší výkonnosti, a nikoliv povykovat při poklesu našeho podílu na přerozdělování, jak trapně činí takzvaná česká pravice, která nemyslí pravicově, ale protievropsky a levicově.

Jasně domácí priority

Z naší domácí perspektivy leží priority zcela jinde: 1. Enormním způsobem profitujeme na vstupu do Evropské unie a naši ekonomiku táhne vzhůru vysoce výkonná kombinace zahraničních investic a naší domácí práce. Potřebujeme více otevřít evropský trh, včetně otevření trhu služeb a tlačit na růst výkonnosti v celé Evropské unii, ve které budeme realizovat svůj potenciál. Výkonnost unie je pro nás důležitějším zdrojem prosperity než zpětný tok peněz z evropské pokladny. Pokud se uvolní trh služeb, bude dynamizovat menší a střední firmy, které se zapojí do akcelerující role průmyslu.

2. Tempo růstu je takové, že se nejspíše v příštím roce, ne-li letos, staneme čistými přispěvateli do rozpočtu EU, z něhož získáme méně, než do něj dáme. Platí tedy, že snížení příspěvku je pro nás výhodnější než přerozdělování, ale zejména, že bychom měli pozici těch, kteří hodlají více zhodnotit akceleraci našeho vlivu na reformy Evropské unie a bruselské byrokraty.

A není pochyb, že na to máme, budeme-li chtít a nebudeme-li stále uraženě negativističtí a dětinsky ukřučení. Pozice čistého přispěvatele znamená konec našeho evropského dětství a začátek dospělosti a spoluodpovědnost za rozvoj a výkonnost celé Evropské unie. Tak se podle toho začněme chovat i doma.

Vysoká laťka eura

3. Podstatnější než příliv peněz z EU fondů je kvalitní a hladký vstup do eurozóny, jehož výnos pro naše hospodářství bude řádově větší. Debaty o tom, zda se nám to vyplatí, připomínají obdobně oduševnělé debaty, zda vstoupit do Evropské unie. Eurozóna je vysoká laťka, tak musíme pracovat na své kondici a přestat se slovanskou epopejí, zda bude lépe to udělat později, nebo zda lépe už bylo. Máme velkou dynamiku, hospodářsky i sociálně, a potřebujeme k tomu adekvátně aktivní a odvážnou politiku, která na naši kondici vsadí a nebude s ní jen hrát předvolební komedii.

4. Ponechám-li stranou otázku naší schopnosti strukturální projekty realizovat a dotáhnout, tedy schopnost mít projekty, které dokáží čerpat evropské peníze, je třeba si uvědomit, že velké objemy evropských peněz vyžadují adekvátní objemy našich peněz na kofinancování.

Prospěšné úspory

S ohledem na růst ekonomiky, blíží se pozici čistého plátce do EU a zejména potřebu snižovat rozpočtový deficit pro vstup do přípravy na euro, je pro nás snížení podílu na unijních fondech dokonce příznivější. Ale především, naše ekonomická dynamika a růst jsou jinde než v evropské redistribuci, proto máme zájem tlačit na její snižování. Nebýt naší domácí politické operety, vytváří naše ekonomika i sociální dynamika prostor pro drsnou, reformě orientovanou politiku, pro kterou najde Praha porozumění v Bratislavě a možná i v Londýně a leckde jinde. Bylo by tedy na čase, aby se modř